

знайтъ, че е позорно; наели сме се съ една извѣстна работа, частна, общественна или държавна, разумно е, справѣдливо е, човѣшко е, да се посвѣтимъ на нея, неж да извършимъ, неж да задоволимъ отъ малко малко и послѣ ако остане врѣме, да поработимъ и друго нѣщо. За учителитъ, ще кажъ, че тѣ би принели много по-голѣма полза на държавата, много повече би покрѣпили конституционния режимъ, много повече би уздравили бѣдѣщото, свѣтлото бѣдѣще на отечеството, ако положатъ повече трудъ за образованието и особено за възпитанието на това множество дрѣбни граждани, на този дрѣбенъ народъ, който е въ ржцѣтъ имъ, който е въ кръга на тѣхното владѣние. Този народъ тѣ по-скоро, по лесно могатъ унѣти въ съврѣменното направление, могатъ го приготви за ролята, която му създаде новото политическо устройство, новий режимъ. Ако е опасно сега, че съ партизанскитѣ боричкания, както се практикуватъ тѣ сега, че съ умственитѣ и нравственитѣ сили, които имаме сега, ние не можемъ да напрѣднемъ въ вжтрѣшното си наряджание, то колко повече опасно ще е, слѣдъ години, ако ние не под'едемъ злото съ врѣме, ако не го заловимъ отъ самия неговъ корень, ако ние оставимъ възпитанието на младото поколение на обществото и само на обществото, както е сега. Ако така върви работата, то винаги обществото ще претопява новитѣ поколения, а не новитѣ — обществото, лошитѣ привички ще се увеличаватъ, ще се разграничаватъ, ще ставатъ повече грозни, повече гибелни, повече непобѣдими. Читателитѣ ще иматъ случай да четатъ страница по възпитанието, ще иматъ случай да чуватъ, кои сж неговитѣ фактори, какъ трѣбва да се разбира то, какъ трѣбва да се обучава, неговата необходимостъ и пр., сега ще кажемъ само, че училището трѣбва да се постави като противовѣсъ на суевѣрията, кривитѣ понятия, изопаченитѣ погледи на обществото, то трѣбва да е още противоположенъ лагерь, отъ когото да се нападатъ, колкото се може по-ожесточено, тѣзи суевѣрия, криви понятия и пр., което да може да ги разбива, отстранява, смалява, което, най-послѣ, трѣбва да надвие, да прѣвземе обществото. Чрезъ училището се търси подобрението на обществото и на това нѣщо то трѣбва да отговаря. Да не се лѣжимъ, задачата не е отъ леснитѣ; за да ѝ зарѣжимъ, да мислимъ, че нѣма срѣдство за постиганиято ѝ, това нека е далечъ отъ насъ. Нека направимъ възможното сега, бѣдѣщото ще го продължи.